

๔.๕ ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารจากสำนักงาน ป.ป.ช.

๑. ผู้เสนอเรื่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

๒. สรุปเรื่อง

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหากรณีการดำรงตำแหน่งทางบริหารของสถาบันอุดมศึกษาขณะขาดคุณสมบัติด้านอายุ และการเบิกจ่ายค่าตอบแทนโดยมิชอบ เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกษียณอายุราชการแล้ว และมีมติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งบริหารในตำแหน่งคณบดี รองอธิการบดี และอธิการบดี และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการศึกษาตามประเด็นดังกล่าวแล้วพบว่า มีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคลและอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาได้ ดังนี้

๑. การกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้บัญญัติคุณสมบัติเกี่ยวกับสถานะและอายุของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้มีความชัดเจน

๒. กระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความไม่โปร่งใสและเป็นธรรม เช่น คณะกรรมการสรรหาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัวเอื้อประโยชน์ในการแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนไม่ทำการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้บริหาร เช่น ข้อบังคับ ประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้เสนอ “ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เห็นควรจัดทำมาตรฐานกลางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี และคณบดีให้มีความชัดเจน โดยให้กระทรวงการอุดมศึกษาฯ เป็นหน่วยงานหลัก

ในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติในด้านสถานะและอายุของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนำไปใช้ในการสรรหา/แต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒. ด้านกระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

๑) สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนได้เสียระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมในข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีคณะกรรมการสรรหาที่เป็นกลาง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย

- กรรมการสรรหาอธิการบดี และกรรมการสรรหาคณบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นอธิการบดี และผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี และของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นคณบดี

- ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาอธิการบดี ไม่มีสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดี และไม่สามารถมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี ภายหลังจากดำเนินการสรรหาอธิการบดีแล้วเสร็จตลอดวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี

- ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมของอธิการบดี

- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สภาสถาบันอุดมศึกษาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการสรรหาอธิการบดีและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ที่ได้ออกเสียงลงมติเลือกอธิการบดีรายใด เป็นรองอธิการบดีตามคำแนะนำของอธิการบดีรายนั้น ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้ลงมติดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะได้แสดงเจตนาให้เป็นที่ประจักษ์ว่าตนไม่ประสงค์ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกอธิการบดีคราวนั้น

๒) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหาแต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ข้อบังคับ ประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้เป็นการทั่วไป เพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในกระบวนการสรรหาหรือแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ตั้งรายละเอียดในเอกสารประกอบการประชุมตามระเบียบวาระนี้

(เอกสารประกอบการประชุมรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์)

จึงเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่อทราบ

บันทึกข้อความ

เลขที่	1076
วันที่	11. มี.ค. 69
	10. ๑๖.

ส่วนราชการ สำนักงานอธิการบดี กองบริหารงานบุคคล งานวินัยและนิติการ โทร ๑๑๙๕

ที่ อว ๐๖๔๑.๐๑(๔)/ ๐๒๕๖

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร

เรียน อธิการบดี ผ่านรองอธิการบดี

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหากรณีการดำรงตำแหน่งทางบริหารของสถาบันอุดมศึกษาขณะขาดคุณสมบัติด้านอายุ และการเบิกจ่ายค่าตอบแทนโดยมิชอบ เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกษียณอายุราชการแล้ว และมีมติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา กรณีแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในตำแหน่งคณบดี รองอธิการบดี และอธิการบดี และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ทำการศึกษาตามประเด็นดังกล่าวพบว่า การแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคลและอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาได้ ดังนี้

๑. การกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ไม่ได้บัญญัติคุณสมบัติเกี่ยวกับสถานะและอายุของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้มีความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการตีความและข้อถกเถียงทางกฎหมาย อันนำไปสู่การกล่าวหา ร้องเรียน และการฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาลปกครอง

๒. กระบวนการสรรหาผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา

กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษามีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความไม่โปร่งใสและเป็นธรรม เช่น คณะกรรมการสรรหาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา ใช้อำนาจโดยมิชอบใช้เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัวเอื้อประโยชน์ในการแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา บางสถาบันไม่ทำการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้บริหาร เช่น ข้อบังคับ ประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้เสนอ ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารดังนี้

๑. ด้านการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ควรจัดทำมาตรฐานกลางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี และคณบดี ให้มีความชัดเจน โดยให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ในด้านสถานะและอายุ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนำไปใช้ในการสรรหา แต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒. ด้านกระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

๑) สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับเรื่องการเมืองมีส่วนได้เสียระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมในข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีคณะกรรมการสรรหาที่เป็นกลาง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย

- กรรมการสรรหาอธิการบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นอธิการบดี และผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี

- ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาอธิการบดี ไม่มีสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดี และไม่สามารถมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี ภายหลังจากดำเนินการสรรหาอธิการบดีแล้วเสร็จตลอดวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี

- กรรมการสรรหาคณบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นคณบดี

- ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมของอธิการบดี

- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สภาสถาบันอุดมศึกษาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการสรรหาอธิการบดีและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ที่ได้ออกเสียงลงมติเลือกอธิการบดีรายใด เป็นรองอธิการบดีตามคำแนะนำของอธิการบดีรายนั้น ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้ลงมติดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะได้แสดงเจตนาให้เป็นที่ประจักษ์ว่าตนไม่ประสงค์ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกอธิการบดีคราวนั้น

๒) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหา แต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ข้อบังคับ ประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้เป็นการทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถาบัน บุคคลที่จะเข้ารับการสรรหา ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป เพื่อลดความเคลือบแคลงสงสัยของสาธารณชน และเพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในกระบวนการสรรหาหรือแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

11 มี.ค. 69
1 รนผ กทม. ราชว

12 มี.ค. 2569

(ว่าที่ร้อยตรีจตุพร บุญยัง)

นิติกร

(นางสาวขวัญหล้า ชัยชนะ)

หัวหน้างานทะเบียนประวัติ

1. กทม.

2. กก. พจน. ราชว
มุนทช

3. ศึกษานวชนคัย

(รองศาสตราจารย์สุมาลี ไชยศิริกุล)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครเกษม

11 มี.ค. 2569

(นางสาวณนทาร์ดี ชูพิณิจ)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองบริหารงานบุคคล

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เลขที่รับ 123
วันที่ 4 มีค 69
เวลา 10.20 น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
เลขรับที่ 0659
วันที่ 24 ก.พ. 2569
เวลา 10.00

ที่ อว ๐๒๐๑.๒(๑.๒๕)/๑ ตต๕๘
ถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (แจ้งเวียนท้ายสำเนา)

พร้อมหนังสือฉบับนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๐๑๑ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๙ เรื่อง ข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรง ตำแหน่งทางบริหาร มาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจ ทั้งนี้ หากผลการพิจารณาดำเนินการเป็นประการใด ขอความกรุณาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

อธิการบดี (ฝ่ายร ๐๖๗ มริทช)
ศาสตราจารย์ ดร. กงวรินทร์วานิช นาคฉ
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

24 ก.พ. 2569
นางสาวมณฑารัตน์ ชูพินิจ
24 ก.พ. 2569

กองกฎหมาย ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
กลุ่มพัฒนากฎหมาย ในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก ก.อธการบดี
โทร. ๐ ๒๓๓๓๓ ๓๗๐๐ ต่อ ๔๐๔๔ (อภิปราย)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : apiprapa.c@mhesi.go.th

- 1. มอวกต. / สผ. รท สฎ
2. นค๑๕ / สผอ กวม.ทรพ, สผอ กทท
ททท.

25 ก.พ. 2569
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอก เทียนบุชา)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๐๑๑

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณ
อายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร

เรียน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้ง
บุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหากรณีการดำรงตำแหน่งทางบริหาร
ของสถาบันอุดมศึกษาขณะขาดคุณสมบัติด้านอายุ และการเบิกจ่ายค่าตอบแทนโดยมิชอบ เนื่องจากผู้ดำรง
ตำแหน่งดังกล่าวเกษียณอายุราชการแล้ว และมีมติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและ
ความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้ว
ให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในตำแหน่งคณบดี รองอธิการบดี และอธิการบดี และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อ
ป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวง
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้ว
ให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการศึกษาตามประเด็นดังกล่าวแล้วพบว่าการแต่งตั้งบุคคล
ที่มีอายุเกินหกสิบปีหรือบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในสถาบันอุดมศึกษานั้น
มีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคล
และอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาได้ ดังนี้

๑. การกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติ
จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ไม่ได้บัญญัติคุณสมบัติเกี่ยวกับสถานะและอายุของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้มีความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการตีความและข้อถกเถียง
ทางกฎหมาย อันนำไปสู่การกล่าวหา/ร้องเรียน และการฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาลปกครอง

๒. กระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษามีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิด
ความไม่โปร่งใสและเป็นธรรม ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้มีอำนาจในการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เช่น คณะกรรมการสรรหา
หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัวเอื้อประโยชน์ในการ
แต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

“ข้อสังเกต เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

๒.๒ สถาบัน...

๒.๒ สถาบันอุดมศึกษาบางส่วนไม่ทำการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เช่น ข้อบังคับ/ประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา/แต่งตั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้

ในการนี้ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา กรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารข้างต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติให้เสนอ “ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร” ต่อกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามนัยมาตรา ๑๔๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ด้านการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

เห็นควรพิจารณาจัดทำมาตรฐานกลางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี และคณบดี ให้มีความชัดเจน โดยให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติในด้านสถานะและอายุของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนำไปใช้ในการสรรหา/แต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒. ด้านกระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

๑) สถาบันอุดมศึกษาควรยึดถือและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) ข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ โดยเคร่งครัด และสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับเรื่องการเมืองมีส่วนได้เสียระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมในข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในกระบวนการสรรหาผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา และเพื่อให้มีคณะกรรมการสรรหาที่มีความเป็นกลาง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย เป็นการป้องกันมิให้เกิดเรื่องกล่าวหา/ร้องเรียนและการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือปล่อยปละละเลย อันก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์และผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) โดยอย่างน้อยประกอบด้วยรายละเอียดตามที่เสนอหรือในทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

- กรรมการสรรหาอธิการบดี ต้องไม่เป็นผู้สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการีหรือผู้สืบสันดานของผู้สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส หรือบุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นอธิการบดี และผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี

- ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาอธิการบดี ไม่มีสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเป็นอธิการบดี และไม่สามารถมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี ภายหลังการดำเนินการสรรหาอธิการบดีแล้วเสร็จตลอดวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี

- กรรมการสรรหาคณบดี ต้องไม่เป็นผู้สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการี

“ชื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

หรือผู้...

หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส หรือบุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นคณบดี

- ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ต้องไม่เป็นคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส หรือบุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ของอธิการบดี

- เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สภาสถาบันอุดมศึกษา จะพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการสรรหาอธิการบดีและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้ที่ได้ออกเสียงลงมติเลือกอธิการบดีรายใด เป็นรองอธิการบดีตามคำแนะนำของอธิการบดีรายนั้น ภายในสองปี นับแต่วันที่ได้ลงมติดังกล่าวไว้ได้ เว้นแต่จะได้แสดงเจตนาให้เป็นที่ประจักษ์ว่าตนไม่ประสงค์ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกอธิการบดีคราวนั้น

๒) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหา/แต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ข้อบังคับ/ประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา/แต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา ให้สาธารณชนได้รับทราบและเข้าถึงได้เป็นการทั่วไป ทางเว็บไซต์หลักของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา บุคคลที่จะเข้ารับการสรรหา ผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชนทั่วไป เพื่อลดความเคลือบแคลงสงสัยของสาธารณชน และสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในกระบวนการสรรหา/แต่งตั้งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช. จึงขอส่งข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรณีการแต่งตั้งบุคคลที่เกษียณอายุราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก QR Code ห้ายหน้าหนังสือนี้ ทั้งนี้ หากได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว ขอได้โปรดแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ อินทรถาวร)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อเสนอแนะ

สำนักมาตรฐานการเชิงรุกและนวัตกรรม (อิสริย์)

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๐๕ ต่อ ๗๑๔๔ โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๔๐๐๓

“ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”